

SEZNAM ZNAČEK A POPIS PRAMENŮ

- Anmerkungen* – 1 list nejstaršího Máchova literárního zápisníku; popis viz zde na str. 356 n.
- Dodatky* k Úvodu povahopisnému – nový popis viz zde na str. 463.
- M* – viz I 476 n.; za básní 14 zápisníkový zlomek „Přátelství jest slunce života...“, viz zde str. 254.
- MS* – Malý sešit, dříve *NM* (viz I 478); nový popis zde na str. 380 n.
- O3b,c* – Hindlovy opisy: *b* – Výpisky ze všelikých spisovatelů,
c – Výtah ze všelikých výpisků a zaznamenání básníka K. H. Máchy. – Popis a obsah viz zde nově na str. 460 a 461 (srov. též I 478).
- O17* – opis sedmi Máchových dopisů vesměs adresovaných Eduardu Hindlovi, tzv. písecký opis. Podle Jaromíra Malého, který poprvé popsal a otiskl píseckou část souboru dopisů, pořídil opisy sám adresát, tj. Eduard Hindl (srov. Pokroková revue 6, 1909–10, 464). S přihlédnutím k *O3b,c* však lze tento názor zcela jednoznačně odmítnout; opisovač zůstává zatím neznám. Opis se skládá nyní ze dvou částí. První z nich, dvoulist form. 34 × 21 cm, končící v dopise XVI slovy „[prodaný]ch jest jich něco přes 400, ale peníze jsem ješ[tě]“, je uložen v muzeu města Písku. Druhá část, 1 list téhož formátu, je v literárním archívu PNP. Horní a dolní okraj všech tří listů je uprostřed vytržen do šířky asi 10 cm (list z PNP nahoře do šíře 12,5 cm) a do hloubky 2,5 cm; okraje byly vytrženy, když byly obě části ještě pohromadě a vpůli přeloženy, takže vytržená místa jsou v podstatě shodná. Opis je psán perem, latinkou, kromě zbytku přípisu kurentem a jinou rukou nahoře na druhé straně v záhlaví třetího dopisu „[183]6 byl psaný“. Na čtvrté a páté straně jsou některá místa tužkou škrtnuta (srov. komentář k dopisu XVI a XVIII). Opis obsahuje dopisy číslo I, II, IX, XI, XIV, XVI a XVIII, které byly v opise průběžně číslovány I–VII. Přitom dopisy II, XI, XIV a XVI nejsou dochovány v autografech. Srovnání s dochovanými autografy dopisů I, IX a XVIII potvrzuje velkou spolehlivost opisů. V opise dopisu IX je sice jen incipitem uveden odstavec označený číslem 3 a pouze

anotován je obsah odstavce označeného číslem 4, ale opisovač všude jinde téměř dokonale zachovával úplnost textu, složitost interpunkce, členění textu i jeho grafické rozmístění v autografu; snažil se dokonce o faksimile Máchových podpisů.

- Poznamenání* – Máchův zápisník asi z let 1831–1832; popis viz zde na str. 365 n.
- R20* – zde dopis IV (J. K. Tylovi, asi z poloviny května 1834; popis je v 2. svazku).
- R37* – zde dopis I (Eduardu Hindlovi, z doby mezi 25. listopadem 1832 a 14. lednem 1833).¹
- R38* – dopis III (Janu Benešovi, ze září 1833).
- R39* – dopis V (Lori Šomkové, asi z poloviny května 1834).
- R40* – dopis VI (Antonínu Máchovi, 6. srpna 1834).
- R41* – dopis VII (Janu Máchovi, 10. března 1835).
- R42* – dopis VIII (Michalu Máchovi, z rozhraní října a listopadu 1835).
- R43* – dopis IX (Eduardu Hindlovi, z konce ledna nebo začátku února 1836).
- R44* – dopis X (Michalu Máchovi, ze začátku března 1836).
- R45* – dopis XII (Antonínu Šimákovi, ze začátku dubna 1836).
- R46* – dopis XIII (Petru Veselskému, 8. dubna 1836).
- R47* – dopis XV (Janu Máchovi, z května 1836).
- R48* – dopis XVII (rodičům, asi z 1. nebo 2. října 1836).
- R49* – dopis XVIII (Eduardu Hindlovi, 9. října 1836).
- R50* – dopis XIX (Antonínu Máchovi, 9. října 1836).
- R51* – dopis XX (rodičům a Lori, 21.–26. října 1836).
- R52* – dopis XXI (rodičům, Lori a bratrovi, 28. října 1836).
- R53* – dopis XXII (rodičům a bratrovi, 2. listopadu 1836).
- R54* – dopis XXIII (Lori, 2. listopadu 1836).
- R55* – Deník na cestě do Itálie (z roku 1834).
- R56* – Deník z roku 1835 (verze A).
- R57* – Deník z roku 1835 (verze B).
- R58* – zápisníkový fragment „Přes jeho mužný zamyšlený obličej...“
- R59* – zápisníkový fragment „Minulost a budoucnost...“
- R60* – zápisníkový fragment „Byl večer přede dnem odchodu mého...“
- R61* – Máchova verze Hukalovy-Knížetovy romace Břetislav.

---

¹ Popis *R37* – *R61* je v tomto svazku v záhlaví komentářů k jednotlivým dopisům, deníkům a zápisníkovým fragmentům.

- Úvod* – Sabinův Úvod povahopisný k nedokončenému vydání Spisů Karla Hynka Máchy, díl první, 1845 (str. 5–108).
- Z – Zápisník Máchův (Díla Karla Hynka Máchy) z let 1833 až 1835; popis viz zde na str. 385 n.

Seznam značek v 2. svazku (str. 386 n.) doplňujeme o autograf, který byl dosud nepřesně popsán:

R62 – krasopisný latinkou psaný incipit prózy *Rozbroj světů*, obsahující nadpis a po odsazení v hlavě stránky podtitul *I. / Svět smyslů* a počáteční slova ⟨[V] *hospodě hiršbergské byla společnost pocesťných*⟩. Oříznutím tohoto prvního listu čistopisu, v němž Mácha dále nepokračoval, zmizelo první slovo ⟨V⟩ a vznikl lístek formátu 17,2 × 12 cm, na jehož rubu je tužková kresba hradu Týřova. Jako lístek s kresbou vlepeno na stranu 51 Máchova náčrtníku uloženého v literárním archívu PNP.

Popis S4 doplňujeme: Původní list 137 je vystřižen, na zbylém proužku jsou na obou stranách nepatrné stopy po psaném textu. List 139 měl původně označení 138, které je přepsáno. Na původním listu 137 byla nepochybně kapitola II a začátek kapitoly III; opisovač se pak rozhodl umístit začátek každé kapitoly na novou stránku, a proto původní list 137 opsal znovu, přičemž se na jeho první straně dopustil omylu (sklouzl o dva řádky níže), který opravil.